

Berikande VRS-träffen på Klacken

Det handlar alltså om "In the middle of Sweden". Med andra ord andra träffen på Gillers Klack utanför Kopparberg den 1 till 3 juni 2007.

Som gammal, luttrad VRS:are är jag inte speciellt road av kortegekörning. Alltså lockade jag med mig Roger Bergström på en egen tur neråt Stråssa. Under alla år som jag kört riksväg 50 (Bergslagsdiagonalen) från och till ripjakterna i Jämtland har jag fascinerats av byggnaderna som sticker upp på bergskammen till höger när man kör norrut. Det var dit vi skulle.

Väl där möttes vi av en otrolig syn. Vad jag kunde se hade arbetsstyrkan hängt av sig overallerna och gått hem omkring 1982. Där stod en komplett gruvanläggning i långtgående förfall. Gräset kring eluttagen på P-platserna var midjehögt. Ogräs och sly hade rotat sig här och var och växte högt på parkeringsytorna. Ett träd hade slagit rot i en spricka på fasaden mellan tredje och fjärde våningen på det som jag uppfattade som sinterverket.

Ibland drabbas man av visioner. Vad jag såg var inte längre en gruvanläggning i snabbt accelererande förfall. Vad jag såg var bland annat en illustration till det svenska Folkhemmet. Administrationsbyggnaden var enorm och förebådade slutet redan när den byggdes. En växande kader av planerare, strateger, rationaliseringsexperter och konsulter tog allt större del av intäktskakan medan gruvdriften – den verkliga inkomstkällan – rationaliserades bort. Tillslut gick det inte längre och hela anläggningen gick i konkurs. Känns scenariot igen från exempelvis "sjukvård, skola och omsorg"? Den valsen har vi hört länge och lär få höra om och om igen inför varje ny valperiod. Mer administration och mindre verkstad är den stående patentlösningen.

Så syntes mig den ena sidan av saken. Den andra sidan visade med önskvärd tydlighet hur särintressen och en växande byråkrati hade omöjliggjort all utveckling och lett till fullständig handlingsförlamning. Känns bilden igen? Några andra exempel från Folkhemmet. Vårt behov av elektrisk energi växer oavbrutet. Det löser vi inte genom att utveckla produktionsformer som är harmlösa för såväl människor och djur liksom för kommande generationer och naturen i stort. Byråkratins lösning ligger i att minska energiförbrukningen. Är du törstig, drick för f-n mindre vatten! Det släcker törsten enligt denna genialiska slutledning. Sak samma med biltransporter. Istället för att utveckla drivkällor som varken producerar koldioxid eller andra ämnen som påverkar jord, vatten och atmosfär i negativ riktning ska vi inskränka bilkörningen. Sätt sedan detta i relation till kravet på att vi ska pendla allt längre sträckor mellan bostad och arbetsplats! Hur man ska få den ekvationen gå ihop är ett mysterium för mig. En framträdande byråkrat presenterade för några år sedan den geniala lösningen att Sveriges landsbygd skulle tömmas på folk. Dessa människor – cirka 70 procent av Sveriges befolkning – skulle istället bosätta sig längs stambanan. På så sätt skulle kollektivåkandet öka och

utsläppen minska! Filosofen Wittgenstein – under lång tid innehavare av professorsstolen på Trinity College i Cambridge och en av 1900-talets största tänkare – kan slänga sig i väggen ställd inför en sådan överträffad logik.

Parallellerna är oräkneliga. Idiotin fulländad. För min del spelar det ingen roll. Jag har hunnit fälla skylten för länge sen innan det totala sammanbrottet drabbar Sverige. Jag tycker heller inte speciellt synd om den generation som ska ta vid. När omvärldsintresset är inskränkt till att ha en iPod fylld av idiotmusik dånande i öronen, med lavinartat ökande hörselskador bland ungdom som följd, får faktiskt ungdomen skylla sig själv. När omvärldsproblemen fokuserar på om kalsongerna ska sitta utanpå eller under kläderna eller mittemellan med livremmen halvvägs ner på knäna eller vem som sätter på vem i alla TV-såpor eller vem som är bäst på att förnedra i förnedringsprogram förlorar till och med jag hoppet.

Det kanske förefaller som om jag nostalgiskt drömmer om den gamla goda tiden. Inte alls. Den gamla goda tiden försvinner precis som alla andra goda tider in i historiens dunkel. Detta är den nya tiden, med allt vad den kan medföra. Vad man däremot kan lära av alla gamla goda tider är att man inte ska mjölka kon så hon dör. Det är vad som sker just nu inom så gott som alla verksamheter. Men det är en åkomma som säkert går över.

Vad som var än mer fascinerande med Stråssa gruva var fotomiljön. I en sådan omgivning kan man plåta exempelvis en helt ordinär, ny bil och den upplevs som ren science fiction. Kontrasten blir enastående. Eller varför inte som bakgrund vide modefoto. En Armaniutstyrsel i den miljön skulle sitta som en fläskläpp. Förutsatt att ingen gör kopplingar till fallskärmsavtal och bonusar.

Jodå – VRS-träffarna är berikande. Missa inte dom.

Får du för dig att åka till Stråssa kan jag rekommendera fiket vid Löa. Det ligger precis intill huvudvägen och ån du kör över. Förutom skylt med kniv och gaffel skyltas också för Minigolf. Fiket serverar bland annat en helt otroligt läcker rabarberpaj med vaniljglass (SIA). Det bästa var ändå korgen med begagnade böcker. Där låg till exempel "Jail Bird" av Kurt Vonnegut i pocketupplaga. Vonnegut skrev bland annat Slakthus 5 – hans upplevelser av bombningen av Dresden där han var krigsfånge – Så kan det gå. Jag plockade upp boken och ville betala. Då pekade innehavaren på en liten lapp intill korgen. Där stod "Gratis! Ta en bok och läs". En uppmaning så god som någon.

Efter varje VRS-träff kommer man alltid hem med nya insikter. Kloka eller heltokiga, varsågod och välj. Den nedlagda Stråssagruvan var väl värd ett besök. Jag fick möjlighet att kvirra ifrån mig lite extra för en tid framöver.

Vi ses på Tånga Hed nästa gång!